

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) ECONOMICS
EXAMINATION: JUNE - 2022
FIRST SEMESTER

Subject: Economics of Growth and Development - I (ECBCS 17-112)

Date: 13/06/2022

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. Choose the correct answer from the given options. (05)

1. Economic development depends on factors.
 - a) natural resources
 - b) capital accumulation
 - c) availability of market
 - d) all of the above
2. Economic development is adversely affects by
 - a) blind faith
 - b) caste system
 - c) both (a) and (b)
 - d) none of the above
3. The gender development index explores the
 - a) gender inequality
 - b) gender discrimination
 - c) both (a) and (b)
 - d) none of the above
4. The human poverty index measures the
 - a) deprivation in health
 - b) deprivation in standard of living
 - c) deprivation in literacy
 - d) all of the above
5. W. A. Lewis in his theory of development has explained that, there exists in primary sector.
 - a) higher wage
 - b) subsistence wage
 - c) middle wage
 - d) none of the above

Q. 2. Answer any three of the following questions in 100 words. (15)

- 1) Features of economic growth
- 2) Features of economic development
- 3) Features of developed countries
- 4) Concept of human development
- 5) Features of dualistic society

Q. 3. Answer any one of the following question in 250 words. (10)

- 1) Explain the components of human development.
- 2) Discuss critically the features of developing countries.

Q. 4. Answer any two of the following question in 500 words. (30)

- 1) Discuss the economic and non-economic factors of economic development.
- 2) Discuss Lewis theory of unlimited supply of labour.
- 3) Explain critically Schumpeter's innovation theory of development.

मराठी रूपांतर
वृद्धी आणि विकासाचे अर्थशास्त्र - १ (ECBCS 17-112)

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्र. १. खाली दिलेल्या चार पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. (०५)
१. आर्थिक विकास घटकांवर अवलंबून असतो.
अ) नैसर्गिक साधनसामग्री
ब) भांडवल संचय
क) बाजारपेठेची उपलब्धता
ड) वरीलपैकी सर्व
२. मुळे आर्थिक विकासावर विपरित परिणाम होतो.
अ) अंधश्रद्धा
ब) जाती व्यवस्था
क) दोन्ही (अ) आणि (ब)
ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही
३. लिंग विकास निर्देशांक याची स्थिती सांगते.
अ) लिंग असमानता
ब) लिंग भेदभाव
क) दोन्ही (अ) आणि (ब)
ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही
४. मानवी गरिबी निर्देशांक हे याचे मोजमाप करते.
अ) आरोग्यातील वंचितता
ब) जीवनमानातील वंचितता
क) साक्षरतेतील वंचितता
ड) वरीलपैकी सर्व
५. डब्ल्यु. ए. लेविस यांनी आपल्या विकासा संबंधीच्या सिद्धांतामध्ये प्राथमिक क्षेत्रात अस्तित्वात असल्याचे मांडले आहे.
अ) जास्त वेतन
ब) निर्वाह वेतन
क) मध्यम वेतन
ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही
- प्र. २. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (१५)
- १) आर्थिक वृद्धीची वैशिष्ट्ये
२) आर्थिक विकासाची वैशिष्ट्ये
३) विकसित देशाची वैशिष्ट्ये
४) मानवी विकासाची वैशिष्ट्ये
५) द्विदल समाजाची वैशिष्ट्ये
- प्र. ३. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर २५० शब्दात लिहा. (१०)
- १) मानवी विकासाचे घटक स्पष्ट करा.
२) अविकसित देशांच्या वैशिष्ट्यांची टीकात्मक चर्चा करा.
- प्र. ४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (३०)
- १) आर्थिक विकासाचे आर्थिक आणि आर्थिकेतर घटक स्पष्ट करा.
२) लेविस यांचा अमर्यादित श्रमिक पुरवठा सिद्धांत स्पष्ट करा.
३) शूंपिटर यांचा विकासाचा नवप्रवर्तन सिद्धांत टीकात्मकरित्या स्पष्ट करा.